

Izobraževanje za varno prihodnost

Mednarodna diabetična zveza (IDF) in Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) sta leta 1991 razglasili svetovni dan sladkorne bolezni (SDSB) kot odziv na čedalje večjo zaskrbljenost zaradi naraščajoče grožnje za zdravje, ki jo predstavlja sladkorna bolezen.

Svetovni dan sladkorne bolezni je postal uradni dan Združenih narodov leta 2006, ko je bil sprejet v okviru resolucije 61/225 generalne skupščine Združenih narodov. Vsako leto ga obeležujemo 14. novembra, ko se spominjamo rojstva sira Fredericka Bantinga, ki je leta 1922 skupaj s Charlesom Bestom odkril inzulin.

Svetovni dan sladkorne bolezni je največja kampanja osveščanja o sladkorni bolezni po vsem svetu; v več kot 160 državah vsako leto doseže več kot eno milijardo ljudi. Kampanja opozarja na težave, ki so za svet sladkorne bolezni izjemno pomembne, in bolezen trdno ohranja v središču pozornosti javnosti in politike.

Cilj kampanje svetovnega dneva sladkorne bolezni je postati:

- platforma za spodbujanje podpore skozi vse leto;
- globalni spodbujevalec podpiranja pomena usklajenih in usmerjenih ukrepov;

Podatki in številke

V poročilu Mednarodne diabetične zveze o sladkorni bolezni IDF Diabetes Atlas so predstavljene najnovejše številke, informacije in napovedi globalnega vpliva sladkorne bolezni.

- Leta 2021 je bilo na svetu **537 milijonov odraslih** oseb s sladkorno boleznijo (ena od desetih). Številka naj bi se do leta 2030 povečala na **643 milijonov**, do leta 2045 pa na **783 milijonov**.
- Skoraj **vsak drugi odrasli (44 %)** s sladkorno boleznijo (kar znese 240 milijonov ljudi) nima postavljene diagnoze. Največ ljudi ima sladkorno bolezen tipa 2.
- Več kot **trije od štirih bolnikov** živijo v državah z nizkimi ali srednje visokimi prihodki.
- Pri **541 milijonih odraslih** obstaja povečano tveganje za razvoj sladkorne bolezni tipa 2.
- Več kot **1,2 milijona otrok in najstnikov** (torej starih do 19 let) trpi za sladkorno boleznijo tipa 1.
- Sladkorna bolezen je v letu 2021 povzročila **6,7 milijona smrti**.
- Sladkorna bolezen je v letu 2021 povzročila za vsaj **966 milijard ameriških dolarjev izdatkov za zdravstveno varstvo**, kar predstavlja 9 % vseh izdatkov za zdravstveno varstvo na svetu.
- **Vsak šesti živorojeni otrok (21 milijonov)** je med nosečnostjo izpostavljen visoki ravni krvnega sladkorja (hiperglikemiji).

- **način spoprijemanja s sladkorno boleznijo kot z globalno zdravstveno težavo.**

Kampanja uporablja **logotip modega kroga**, ki je bil določen leta 2007 po sprejetju resolucije ZN o sladkorni bolezni. Moder krog je globalni simbol ozaveščenosti o sladkorni bolezni. Ponašanja enotnost svetovne skupnosti sladkornih bolnikov kot odziv na epidemijo sladkorne bolezni.

Kampanja svetovnega dneva sladkorne bolezni je vsako leto osredotočena na izbrano temo, ki je aktualna eno leto ali več let zapored.

Dostop do zdravljenja sladkorne bolezni

Tema svetovnega dneva sladkorne bolezni za obdobje 2021–2023 je dostop do zdravljenja sladkorne bolezni.

- Na milijone sladkornih bolnikov po vsem svetu nima dostopa do zdravljenja.

- Osebe s sladkorno boleznijo potrebujejo stalno oskrbo in pomoč pri obvladovanju svoje bolezni in pri preprečevanju zapletov.

Ne moremo več čakati:

- da bodo zdravila, tehnologije, podpora in oskrba postali dostopni vsem osebam s sladkorno boleznijo, ki jih potrebujejo;
- da bodo vlade povečale naložbe v zdravljenje in preprečevanje sladkorne bolezni.

Stota obletnica odkritja inzulina predstavlja edinstveno priložnost, da močno spremenimo življenje več kot 530 milijonom oseb s sladkorno boleznijo in več milijonom oseb, ki spadajo v tvegano skupino.

Izobraževanje za varno prihodnost

Vse več ljudi, ki zbolijo za sladkorno boleznijo, pomeni čedalje večjo obremenitev sistemov zdravstvenega varstva. Zdravstveni delavci morajo biti usposobljeni za zgodnje odkrivanje in diagnosticiranje bolezni in morajo zagotoviti najboljšo možno oskrbo, osebe s sladkorno boleznijo pa morajo imeti dostop do stalnega izobraževanja, da bodo razumele svojo bolezen in jo bodo lahko same obvladovale na vsakodnevni ravni, saj je to nujno za ohranitev njihovega zdravja in za preprečevanje zapletov.

Izobraževanje za varno prihodnost je tema drugega leta kampanje ob svetovnem dnevu sladkorne bolezni v obdobju 2021–2023. Aktivnosti bodo osredotočene na poudarjanje potrebe po boljšem dostopu do kakovostnega izobraževanja o sladkorni bolezni za zdravstvene delavce in za osebe s sladkorno boleznijo.

Mednarodna diabetična zveza je zavezana omogočanju priložnosti za posredovanje znanja vsem, ki so v stiku s

sladkorno boleznijo. Na voljo je **nova spletna platforma** z brezplačnimi interaktivnimi tečajji, ki sladkornim bolnikom in njihovim skrbnikom pomagajo razumeti to bolezen in jo obvladovati. **Šola sladkorne bolezni, ki jo organizira Mednarodna diabetična zveza (IDF School of Diabetes)**, zdravstvenim delavcem omogoča izbor brezplačnih in vrhunskih spletnih tečajev, s katerimi se lahko seznanijo z različnimi vidiki obvladovanja in zdravljenja sladkorne bolezni.

Zveza društev diabetikov Slovenije je pripravila vrsto izobraževalnih gradiv in videov, ki si jih lahko ogledate na tehle povezavah:

<https://www.diabetes-zveza.si/izobrazevalne-vsebine-2/izobrazevalne-vsebine/>
<https://www.diabetes-zveza.si/izobrazevalne-vsebine-2/samoobvladovanje-sb/>
<https://www.diabetes-zveza.si/izobrazevalne-vsebine-2/zapleti/>
<https://www.diabetes-zveza.si/izobrazevalne-vsebine-2/vadba-za-boljse-pocutje/>

Pripravljajo pa se tudi nova izobraževanja preko spletnih orodij.

Dostop do zdravljenja sladkorne bolezni: kdaj, če ne zdaj?

Tema svetovnega dneva sladkorne bolezni za obdobje 2021–2023 je **dostop do zdravljenja sladkorne bolezni**.

Sto let po odkritju inzulina na milijone oseb s sladkorno boleznijo po svetu nima omogočenega dostopa do potrebne oskrbe. Osebe s sladkorno boleznijo po-

Novembra povečajte ozaveščenost o sladkorni bolezni!

Svetovni dan sladkorne bolezni je globalna priložnost, ko se osebe s sladkorno boleznijo, zdravstveni delavci, podporniki na področju sladkorne bolezni, mediji, splošna javnost in vladne organizacije združijo z namenom povečanja ozaveščenosti o sladkorni bolezni. Vaše sodelovanje – do 14. novembra in po njem – je za uspeh kampanje ključno. S sodelovanjem si lahko zagotovite čudovito izkušnjo, ki vas bo navdala z izjemnim občutkom zadovoljstva!

Tema svetovnega dneva sladkorne bolezni v obdobju 2021–2023 je dostop do zdravljenja sladkorne bolezni.

Kako lahko sodelujete?

- **Podprite našo spletno peticijo;** tako boste izkazali svojo podporo in prispevali k boljšemu dostopu do zdravljenja sladkorne bolezni.
- **Povabite lokalnega ali državnega oblikovalca politik,** da boste povečali dostop do potrebnega zdravljenja vsem sladkornim bolnikom.
- **Organizirajte dogodek »Spoznajte sladkorno bolezen«** na šolah.
- **Organizirajte ali sodelujte na lokalnih okroglih mizah na temo ozaveščenosti o sladkorni bolezni.**
- **Osvetlite lokalno znamenitost, svoj dom ali službeni prostor v modri barvi.**
- **Organizirajte aktivnost** s svojimi sodelavci.
- **Predlagajte osebam z morebitnim tveganjem za sladkorno bolezen tipa 2, naj opravijo naš spletni preizkus** na povezavi <http://www.idf.org/type-2-diabetes-risk-assessment>.

Če so v vaši regiji ali skupnosti v veljavi smernice o omejevanju fizičnih stikov zaradi covid-19, lahko aktivnosti izvedete po spletu.

trebujejo stalno oskrbo in pomoč pri obvladovanju svoje bolezni in pri preprečevanju zapletov.

Stota obletnica odkritja inzulina predstavlja edinstveno priložnost, da močno spremenimo življenje več kot 460 milijonov oseb s sladkorno boleznijo in več milijonov oseb, ki spadajo v tvegano skupino. Svetovna skupnost oseb s sladkorno boleznijo je številčna, vplivna in

odločna, da bo dosegla pomembne spremembe. Izziv moramo sprejeti.

Ključne sestavine zdravljenja sladkorne bolezni zajemajo:

- **Dostop do inzulina:** sto let po odkritju inzulina na milijone oseb s sladkorno boleznijo po svetu nima omogočenega dostopa do potrebnega inzulina.
- **Dostop do peroralnih zdravil:** številne osebe s sladkorno boleznijo potrebujejo za obvladovanje svoje bolezni peroralna zdravila. V številnih državah z nizkimi in srednje visokimi prihodki ta ostajajo nedostopna ali predraga.
- **Dostop do samostojnega nadzora:** spremljanje krvnega sladkorja je ključni del zdravljenja sladkorne bolezni. Veliko oseb s sladkorno boleznijo nima dostopa do opreme in pripomočkov, ki so potrebni za ta namen.
- **Dostop do izobraževanja in psihološke podpore:** osebe s sladkorno boleznijo za obvladovanje svoje bolezni potrebujejo stalno izobraževanje. Številni nimajo dostopa do izobraževanja o sladkorni bolezni.
- **Dostop do zdrave hrane in varnih mest za vadbo:** osebe s sladkorno boleznijo ali tisti, pri katerih obstaja tveganje za bolezen, potrebujejo dostop do zdrave hrane in mest za vadbo. Oboje je ključnega pomena za zdravljenje in preprečevanje sladkorne bolezni.

Radioamaterske aktivnosti 2022

Zveza društev diabetikov Slovenije (SLODA) in slovenski radioamaterji bomo s posebnima pozivnima znakoma S55T in S50G že štiriindvajseto leto zapored proslavili 14. november, svetovni dan sladkorne bolezni, za izboljšanje življenja ljudi z diabetesom in povečanjem zanimanja javnosti za ta problem.

Postaji S55T in S50G bosta s povečano aktivnostjo opravljali prenos po celem svetu v soboto, 12. novembra 2022, v nedeljo, 13. novembra 2022, in v ponedeljek, 14. novembra 2022, na večini radioamaterskih frekvenc.

Tako kot v zadnjih nekaj letih se sodelujoči radioamaterji v okviru svetovnega dneva sladkorne bolezni z navedenima pozivnima znakoma udeležujemo večine organiziranih svetovnih tekmovanj na kratkem valu in tudi večine tekmovanj na UKV, UHF in SHF valovih.

Za naše delo so predvidene običajne delovne frekvence.

Interesenti za vzpostavitev zvez in sprejem aktualnih sporočil in letošnjih gesel na temo diabetesa lahko njuno aktivnost zasledujejo po objavah na DX-clustrih in na skimmerju, aktivni pa bosta tudi z različnimi oblikami digitalnih komunikacij.

V preteklih triindvajsetih letih smo skupno vzpostavili skoraj 200.000 kontaktov z večino »radioamatersko aktivnimi« državami sveta in preko radijskih valov prenesli več deset tisoč sporočil o nevarnosti diabetesa.

Vitimir Kregar, spec., S56M

DOSTOP DO ZDRAVLJENJA SLADKORNE BOLEZNI: KDAJ, ČE NE ZDAJ?

svetovni dan
sladkorne bolezni
14. november

1 od 9

oseb po vsem
svetu trpi za
sladkorno
boleznijo

Stoletje po odkritju inzulina ostajajo milijoni oseb s sladkorno boleznijo brez inzulina in drugih ključnih komponent, ki so potrebne za zdravljenje sladkorne bolezni. Sladkornim bolnikom grozijo brez zdravljenja ali zadostne podpore resni in življenjsko ogrožajoči zapleti:

srčni
infarkt

kap

odpoved
ledvic

slepota

amputacija
spodnjih okončin

Več kot 783 milijonov

oseb naj bi do leta 2045 zbolelo za sladkorno boleznijo.

Tri četrtnine

sladkornih bolnikov živi v državah z nizkimi ali srednje visokimi prihodki.

Polovica vseh

sladkornih bolnikov nima postavljene diagnoze.

Vsaka druga oseba,

ki potrebuje inzulin, nima dostopa do njega ali si ga ne more privoščiti.

Pobuda Svetovne zdravstvene organizacije, poimenovana Globalni dogovor za področje sladkorne bolezni (ali Global Diabetes Compact), in Sklep za leto 2021 pozivata k nujnemu usklajenemu globalnemu delovanju za spoprijemanje s sladkorno boleznijo. To so pomembni mejniki, vendar pa je zdaj treba besede spremeniti v dejanja.

Mednarodna diabetična zveza (IDF) poziva **VLADE IN OBLIKOVALCE POLITIK**, naj:

- sladkornim bolnikom zagotovijo cenovno dostopno osnovno zdravljenje;
- oblikujejo politike za izboljšanje preprečevanja nastanka sladkorne bolezni tipa 2;
- izboljšajo kakovost presejanj za zagotovitev pravočasnega diagnosticiranja in preprečitev zapletov, povezanih s sladkorno boleznijo;
- uvedejo mehanizme, s katerimi bodo ljudi aktivno vključili v razvoj politik za obvladovanje sladkorne bolezni.

Svetovna skupnost bolnikov s sladkorno boleznijo je številčna, vplivna in odločena, da bo dosegla pomembne spremembe.

Izziv moramo sprejeti.

Pridružite se naši kampanji na spletnem mestu:
www.worlddiabetesday.org
#KdajCeNeZdaj

Mednarodna
diabetična
zveza

100
LET INZULINA